

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL
Dimecres, 10 d'abril de 2024

Catequesi. Els vicis i les virtuts. 15. La fortalesa

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

La catequesi d'avui està dedicada a la tercera de les virtuts cardinals, o sigui, la fortalesa. Comencem per la descripció que en fa el Catecisme de l'Església catòlica: «La fortalesa és la virtut moral que assegura en les dificultats la fermesa i la constància a cercar el bé. Aferma la resolució de fer resistència a les temptacions i de superar els obstacles en la vida moral. La virtut de la fortalesa fa capaç de vèncer la por, fins i tot de la mort, d'afrontar la prova i les persecucions» (n. 1808). Això diu el Catecisme de l'Església catòlica sobre la virtut de la fortalesa.

Heus aquí, doncs, la més “combativa” de les virtuts. La primera de les virtuts cardinals, la *prudència*, s'associa sobretot a la raó de l'ésser humà; la *justícia* resideix en la voluntat; en canvi, aquesta tercera virtut, la *fortalesa*, ha estat sovint associada pels autors escolàstics a allò que els antics anomenaven *apetència irascible*. El pensament dels antics no va imaginar un ésser humà sense passions: seria una pedra. I les passions en si no són necessàriament el residu d'un pecat; però han de ser educades, han de ser dirigides, han de ser purificades amb l'aigua del baptisme, o, encara millor, amb el foc de l'Esperit Sant. Un cristià sense valentia, que no destina les seves forces al bé, que no molesta ningú, és un cristià inútil. Pensem-hi! Jesús no és un Déu diàfan i asèptic, que no coneix les emocions humanes. Tot al contrari. Davant la mort del seu amic Llätzer va plorar; i en algunes de les seves expressions resplendeix el seu esperit apassionat, com quan diu: «He vingut a calar foc a la terra, i com voldria que ja estigués encesa!» (Lc 12,49), i davant el comerç en el temple va reaccionar amb força (cf. Mt 21,12-13). Jesús tenia passió.

Cerquem ara una descripció existencial d'aquesta virtut tan important que ens ajuda a donar fruit en la vida. Els antics —tant els filòsofs grecs com els teòlegs cristians— reconeixien en la virtut de la fortalesa un doble desenvolupament, un de passiu i un altre d'actiu.

El primer afecta l'interior de nosaltres mateixos. Hi ha enemics interns als quals hem de vèncer, que responen al nom d'ansietat, angoixa, por, culpa: són tots forces que s'agiten en el més íntim de nosaltres mateixos i que en alguna situació ens paralitzen. Quants lluitadors sucumbeixen fins i tot abans de començar el desafiament! Perquè no són conscients d'aquests enemics interns. La fortalesa és per damunt de tot una victòria contra nosaltres mateixos. La majoria de les pors que sorgeixen en el nostre interior són irreal, no es fan realitat de cap manera. Més val invocar l'Esperit Sant i afrontar-ho tot amb fortalesa pacient: un problema rere l'altre, segons les nostres possibilitats, però no sols! El Senyor és amb nosaltres si confiem en ell i cerquem sincerament el bé. Llavors, en cada situació, podem comptar amb la Providència de Déu, que serà el nostre escut i la nostra armadura.

I després hi ha el segon moviment de la virtut de la fortalesa, aquest cop de naturalesa més activa. A més de les proves internes, hi ha enemics externs, que són les proves de la vida, les persecucions, les dificultats que no esperàvem i que ens sorprenen. Efectivament,

podem intentar preveure el que ens passarà, però en gran mesura la realitat es compon d'esdeveniments imponderables, i en aquest mar a vegades la nostra barca és sacsejada per les ones. La fortalesa llavors ens fa mariners que resisteixen, que no s'espanten ni es desanimen.

La fortalesa és una virtut fonamental perquè es pren seriosament el desafiament del mal en el món. Alguns fan veure que no existeix, que tot està bé, que la voluntat humana a vegades no és cega, que en la història no lluiten forces fosques portadores de mort. Però és suficient fer un cop d'ull a un llibre d'història, o, per desgràcia, fins i tot als diaris, per a descobrir els horrors dels quals som en part víctimes i en part protagonistes: guerres, violència, esclavitud, opressió dels pobres, ferides que mai no han cicatritzat i que encara sagnen. La virtut de la fortalesa ens fa reaccionar i cridar “no”, un “no” rotund a tot això. En el nostre Occident còmode, que ho ha “aigualit” una mica tot, que ha convertit el camí de la perfecció en un simple desenvolupament orgànic, que no necessita lluitar perquè tot li sembla igual, sentim a vegades una sana nostàlgia dels profetes. Però les persones incòmodes i visionàries són molt rares. Necessitem que algú ens aixequi del nostre seient encoixinat en el qual ens hem acomodats i ens faci repetir amb decisió el nostre “no” al mal i a tot allò que condueix a la indiferència. “No” al mal i “no” a la indiferència; “sí” al camí, al camí que ens fa progressar, i per això hem de lluitar.

Redescobrim, doncs, en l'Evangelí, la força de Jesús, i aprenquem-la del testimoniatge dels sants i de les santes. Gràcies!